
Seria III: ePublikacje Instytutu INiB UJ. Red. Maria Kocójowa
Nr 5. Biblioteka: klucz do sukcesu użytkowników

Bożena Łazowska*
Centralna Biblioteka Statystyczna
Warszawa

**CENTRALNA BIBLIOTEKA STATYSTYCZNA INSTYTUCJĄ
PRZYJAZNĄ DLA UŻYTKOWNIKA**
[CENTRAL STATISTICAL LIBRARY AS A USER-FRIENDLY INSTITUTION]

Abstrakt: Omówiono działania CBS ułatwiające pracę użytkownikowi biblioteki zwłaszcza w zakresie udostępniania online baz danych katalogowych i bibliotecznych (katalog OPAC, zdigitalizowane katalogi tradycyjne kartkowe, bazy wydawnictw wewnętrznych, kolekcje cyfrowe, czasopisma prenumerowane w wersji baz online), a także prace informacyjne, publikacyjne, monitoring czytelniczy i wdrażanie systemu ogólnopolskiej komputerowej sieci bibliotek statystycznych, których celem jest stworzenie przyjaznej dla użytkownika placówki informacyjno-bibliotecznej z misją budowy społeczeństwa informacyjnego opartego na wiedzy.

BIBLIOTEKA SPECJALNA – DIGITALIZACJA – INFORMACJA NAUKOWA – STATYSTYKA – WARSZAWA

Abstract: The author describes those activities of the Central Statistical Library in Warsaw which facilitate its users' work. The attention is paid particularly to online access to library resources: OPAC, digitized traditional card catalogs, databases of internal publications, digital collections, and electronic online journals offered by the library. Furthermore, the author presents other activities conducted in the library: informing, publishing, readership monitoring, and implementing a system of all-Polish statistical libraries trying to create a user-friendly library and information centers supporting the information and knowledge society.

DIGITISATION – INFORMATION SCIENCE – SPECIAL LIBRARY – STATISTICS – WARSAW

*

*   *

Wstęp

Centralna Biblioteka Statystyczna jest największa tego typu biblioteką w kraju i drugą co do wielkości w Europie. Zbiory główne to ponad 470.000 woluminów druków zwartych i ciągłych, 20.000 woluminów druków specjalnych i ok.5.000 map i atlasów. Bibliotekę odwiedza rocznie ok.20.000 użytkowników, a poprzez internet korzysta z jej baz bibliograficznych i bibliotecznych ponad 120.000 osób. Biblioteka posiada najbogatszy w kraju zbiór polskich i zagranicznych wydawnictw statystycznych bieżących i retrospektywnych (od początku XIX w.). Gromadzi wszystkie wydawnictwa GUS, roczniki urzędów statystycznych z 16 województw oraz roczniki statystyczne poszczególnych państw świata i instytucji międzynarodowych takich jak: ONZ, Unia

---

* St. kustosz bibl. mgr BOŻENA ŁAZOWSKA, dyrektor Centralnej Biblioteki Statystycznej. Magister historii, Uniwersytet Warszawski. Dwie najważniejsze publikacje: (1996–2006) *Bibliografia wydawnictw Głównego Urzędu Statystycznego 1990-2005*, t. I–II; (1998–2000) *Bibliografia wydawnictw poufnych i służbowych Głównego Urzędu Statystycznego 1950–1988* t. I–II. Adres e-mail.: b.lazowska@stat.gov.pl

Europejska, OECD. Księgozbiór CBS zawiera także zbiory materiałów dotyczące przedwojennej działalności różnych instytucji i towarzystw naukowych oraz obejmuje polskie i zagraniczne piśmiennictwo teoretyczne z zakresu statystyki i demografii.

Udostępnianie online baz danych katalogowych i bibliotecznych

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom swoich Czytelników Biblioteka udostępnia od 2005 r. w internecie katalog obejmujący całość zbiorów głównych, w tym:

- katalog OPAC prowadzony od 1998 r. w systemie ALEPH,
- cały katalog tradycyjny, alfabetyczny kartkowy obejmujący zbiory z lat 1918–1980 i 1980–1997 w formie zdigitalizowanej,
- bazę wydań wewnątrznych GUS z lat 1950–1988 [<http://statlibr.stat.gov.pl>].

Strona internetowa CBS połączona jest też linkiem ze stroną GUS www.stat.gov.pl

Dzięki wprowadzeniu CBS do internetu, Biblioteka i jej użytkownicy mogą korzystać z baz danych informacyjnych, dostępnych w tym systemie w bibliotekach polskich i zagranicznych, a także z baz statystycznych posadowionych na serwerach zagranicznych. Komputeryzacja prac umożliwia sprawne, szybkie i łatwe opracowywanie zestawień bibliograficznych, informatorów. Przyczynia się także do rozwinięcia współpracy krajowej i zagranicznej z bibliotekami i ośrodkami dokumentacyjno-informacyjnymi.

W ostatnim czasie sfinansowano ze środków budżetowych rozwój bazy sprzętowej CBS. Powiększono państwem istniejących stacji roboczych, wymieniono serwer systemu na wydajniejszy, a także część stacji roboczych na bardziej wydajne. Poza tym sfinansowano z funduszu PHARE zakup nowej wersji ALEPHA 16.0 z odpowiednim wyposażeniem sprzętowym. Zbudowano lektorium informatyczne dla czytelników. Dzięki temu w sposób zasadniczy zmodernizowano sprzęt informatyczny, dostosowując go do nowych wymogów technologicznych związanych z obsługą zarówno nowego systemu bibliotecznego, rozwijającej się infrastruktury ogólnopolskiej sieci GUS, jak i wymagań naszych użytkowników. Wyremontowano także czytelnię, przylegający do niej korytarz oraz większość pomieszczeń biurowych Biblioteki, a także dużą część zaplecza magazynowego, w którym zainstalowany został nowoczesny system regałów przesuwanych i specjalistycznych regałów na zbiory kartograficzne.

Dzięki modernizacji CBS uczestniczy aktywnie w pracach International Group of Ex Libris Users (IGeLU) z siedzibą w Sienie. Biblioteka jest członkiem tego stowarzyszenia od 2005 r., co pomaga rozwijać i doskonalić jej system organizacyjny, jak i techniczny.

Wprowadzenie w styczniu 2007 r. wersji 16.0 systemu ALEPH, przeznaczonej do obsługi zbiorów multimedialnych, umożliwiło CBS digitalizację najcenniejszych map i cimeliów. Dotychczas zdigitalizowano przede wszystkim wydane w latach 1919–1939 Roczniki statystyczne RP, wszystkie wydane przez GUS publikacje z I Powszechnego Spisu Ludności RP (1921r.) i II Powszechnego Spisu Ludności RP (1931 r.) a także najcenniejsze XIX i XX wieczne cimelia statystyczno-ekonomiczne ze zbiorów CBS (np. *O statystyce Polski* Stanisława Staszica, *Statystyczne, topograficzne i historyczne opisanie guberni podolskiej z rycinami i mapami Wawrzyńca Marczyńskiego...*) oraz część najcenniejszych zbiorów kartograficznych (np. *Mapę guberni Królestwa Polskiego z oznaczeniem odległości na drogach żelaznych, bitych i zwyczajnych* ułożoną i litografowaną przez Marcelego Gotza, wydana nakładem Gebethnera i Wolffa w Warszawie w 1891 r., *Mapę Karta 10. guberni Car-*

stwa Polskiego opracowaną przez Warszawski Komitet Statystyczny i wydaną w Warszawie w 1898 r. w Warszawie pod redakcją P.A. Baracza, *Mapę językową Galicji według gmin administracyjnych opracowana na podstawie spisu ludności z 31 grudnia 1900 r.* przez Krajowe Biuro Statystyczne we Lwowie pod kierownictwem Józefa Buzka itp.).

Zabezpieczone w wersji cyfrowej cymelia i mapy są posadowione na nowozakupionym serwerze i udostępniano użytkownikom na 6 stacjach roboczych zainstalowanych w czytelniku.

W uznaniu wybitnych zasług dla polskiego bibliotekarstwa 12 marca 2007 r. Zarząd Główny Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przyznał Centralnej Bibliotece Statystycznej im. Stefana Szulca *Medal Bibliotheca Magna Perennisque*. To cieszy, ale i zobowiązuje.

Charakterystyka systemu udostępniania informacji statystycznych w centralnej bibliotece statystycznej

Informatorium Centralnej Biblioteki Statystycznej (trzyosobowy Dział Informacji i Bibliografii) gromadzi i udostępnia informacje o zbiorach bibliotecznych i pracy biblioteki. Pracownicy Informatorium udzielają wszelkich informacji bibliotecznych i bibliograficznych na miejscu w pomieszczeniu katalogowym Informatorium (pok. 50), telefonicznie (022 608-3481, 022 608-3347, 022 608-3375), faxem (022 608-3188) i e-mailem (w.zieliński@stat.gov.pl). Prowadzą kwerendy naukowe do tematu, opracowują zestawienia bibliograficzne i wykonują usługi kserograficzne i skanowania zbiorów (przy pomocy pracowni kserograficznej i działu informatycznego CBS). W Informatorium udostępnia się też publikacje z księgozbioru byłych wydawnictw poufnych i służbowych GUS. Pracownicy działu udzielają informacji nie tylko o zbiorach CBS i sposobach ich wyszukiwania w katalogu komputerowym CBS oraz w katalogach tradycyjnych, ale także pomagają odnaleźć czytelnikom dokumenty zgromadzone w innych bibliotekach specjalistycznych – w oparciu o ich katalogi dostępne w internecie, drukowane informatory nauki polskiej, przewodniki po bibliotekach naukowych itp. W podręcznym księgozborze Informatorium Czytelnik znajdzie ostatnie nowości wydawnicze Głównego Urzędu Statystycznego i Biuletynu 16 Urzędów Statystycznych. Może też zapoznać się z planami wydawniczymi Urzędu, 16 urzędów wojewódzkich oraz planami badań statystycznych GUS.

Dział Informacji i Bibliografii informuje też na bieżąco Bibliotekę Narodową i Ośrodek Przetwarzania Informacji o pracy informacyjno-bibliograficznej CBS, m.in. poprzez wypełnianie i przesyłanie do Biblioteki Narodowej w Warszawie ankiet o bibliotekach i ośrodkach informacji w Polsce, które służą do aktualizacji bazy danych „Informator o bibliotekach i ośrodkach informacji w Polsce” i „Informatora wakacyjnego o bibliotekach warszawskich”. Przesyła też aktualne dane dotyczące zbiorów i działalności CBS dla Ośrodka Przetwarzania Informacji, do opracowywanych przezeń kolejnych tomów „Informatora Nauki Polskiej” oraz do centrali IgeLU w Sienie (International Group of Ex Libris Users), którego Biblioteka jest członkiem, informacji aktualizujących dotyczących prac automatyzacyjnych prowadzonych w CBS w systemie ALEPH.

Pracownicy Biblioteki uczestniczą od lat w międzynarodowych konferencjach bibliotekoznawczych i bibliologicznych ICAU, IGeLU i konferencjach organizowanych przez Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego i Bibliotekę Narodową, Bibliotekę Uniwersytetu Warszawskiego oraz Centrum Promocji Informatyki w zakresie rozwoju współpracy międzynarodowej w dziedzinie badań bibliologicznych i promocji czytelnictwa.

Centralna Biblioteka Statystyczna jako jeden z członków założycieli IgeLU (International Group of Ex Libris Users), od trzech lat uczestniczy w pracach Stowarzyszenia służących wdrażaniu systemów informatycznych w bibliotekach, budowie społeczeństwa informacyjnego. Celem połączenia we wrześniu 2005 r. ICAU (Międzynarodowego Stowarzyszenia Użytkowników Systemu ALEPH) i SMUG w jedno stowarzyszenie IGeLU (International Group of Ex Libris Users) była lepsza praca na rzecz wszystkich użytkowników produktów Ex Librisa, zarówno użytkowników systemu Aleph (skupionych dotychczas w stowarzyszeniu ICAU) jak i użytkowników systemów SFX, Metalib, Verde, Primo i Digitool (skupionych dotychczas w stowarzyszeniu SMUG). W skład nowego stowarzyszenia IGeLU wchodzi obecnie już 224 członków reprezentujących biblioteki i inne instytucje z ponad 30 krajów świata.

Dla przykładu należy przedstawić podstawowe dane charakteryzujące udostępnianie informacji w CBS na podstawie danych sprawozdawczych z 2007 r.:

- Udzielono 19 187 informacji ustnych użytkownikom Informatorium CBS i katalogów dotyczących zbiorów bibliotecznych.
- Telefonicznie przekazano 547 informacji dotyczących zasobów i pracy biblioteki.
- Wykonano 18 035 kwerend komputerowych w katalogu głównym CBS w systemie ALEPH.
- Za pośrednictwem międzynarodowej sieci internet polscy i zagraniczni użytkownicy mają stały dostęp do bazy bibliotecznej i bibliograficznej Centralnej Biblioteki Statystycznej <http://statlibr.stat.gov.pl> (w tym zwłaszcza do komputerowego katalogu bibliotecznego OPAC obejmującego ok. 44 000 rekordów bibliograficznych i katalogu tradycyjnego udostępnionego w zeskanowanej formie online, który obejmuje całość zbiorów głównych i specjalnych – ponad 470 000 woluminów).
- Poprzez dostęp do publicznego serwera CBS czytelnicy mogą korzystać z katalogów ponad 100 bibliotek polskich i zagranicznych, a także z ok. 200 baz statystycznych posadowionych na serwerach zagranicznych, w tym takich organizacji międzynarodowych jak EUROSTAT, OECD, ONZ. W 2007 r. zainstalowany licznik w naszej bazie komputerowej odnotował ponad 100 000 aktywnych połączeń z kraju i z zagranicy. Około 2/3 stanowili krajowi użytkownicy systemu.
- W 2007 r. odpowiedziano użytkownikom krajowym i zagranicznym na 496 szczegółowych zapytań e-mailowych dotyczących głównie bieżąco gromadzonych zbiorów publikacji GUS i roczników statystycznych świata.
- Przygotowano i przesłano przez sieć internet do użytkowników krajowych i zagranicznych wyniki kwerend bibliograficznych w zbiorach Centralnej Biblioteki Statystycznej do 208 odbiorców.
- Opublikowano m.in.:
  - w *Wiadomościach Statystycznych* (nr 5/2007) artykuł „Zbiory Centralnej Biblioteki Statystycznej im. Stefana Szulca”
  - w nr 6/2007 – „Zintegrowany konwersacyjny system biblioteczny ALEPH”
  - w nr 7/2007 – „Współpraca Centralnej Biblioteki Statystycznej im. Stefana Szulca z EUROSTAT-em”
  - w nr 8/2007 – „Działania Centralnej Biblioteki Statystycznej im. Stefana Szulca w zakresie budowy społeczeństwa informacyjnego”
  - w nr 9/2007 – „Wirtualna biblioteka statystyczna – nowe zastosowania i zasoby www szansą dla biblioteki”.

Zwiększana systematycznie oferta informacyjna Centralnej Biblioteki Statystycznej im. Stefana Szulca skierowana do wszystkich Czytelników, spotka się z ich akceptacją i pozwala na pozyskanie nowych użytkowników.

Stan obecny i plan rozwoju sieci bibliotek statystycznych

Obecnie każda z jednostek służb statystyki publicznej niejako na własną rękę prowadzi udostępnianie informacji statystycznych. Prowadzone są prace nad stworzeniem systemu zintegrowanego, na który składają się:

- Centralne Informatorium Statystyczne odpowiadające za udostępnianie informacji bieżących GUS,
- informatoria Urzędów Statystycznych odpowiadające za udostępnianie informacji regionalnych,
- Centralna Biblioteka Statystyczna odpowiadająca za udostępnianie danych archiwalnych, historycznych, w dłuższych szeregach czasowych i informacji pochodzących z publikowanych międzynarodowych źródeł statystycznych ze zbiorów CBS
- oraz Centrum Edukacji Statystycznej odpowiedzialne głównie za edukację statystyczną użytkowników.

Kluczowe dla rozwoju CBS i zbudowania zintegrowanego systemu informacji statystycznej obejmującej wszystkie jednostki organizacyjne zajmujące się udostępnianiem informacji statystycznej, jest uruchomienie wspólnie z Urzędem Statystycznym we Wrocławiu i we współpracy z COIS systemu „Biblioteka” opracowanego przez informatyków Urzędu.

System „Biblioteka” umożliwi użytkownikom Portalu Informacyjnego GUS wyszukiwania informacji o księgozbiorach 16 urzędów statystycznych i oddziałów US, Centrum Statystyki Edukacji w Jachrance oraz Centralnego Informatorium Statystycznego.

Każdy użytkownik internetu będzie mógł dzięki niemu bez przeszkód zapoznać się nie tylko ze zbiorami Centralnej Biblioteki Statystycznej, dostępnymi w internecie, ale także ze zbiorami danych statystycznych będących w księgozbiorach Informatoriów Statystycznych w 16 US-ach, centrum Edukacji Statystycznej w Jachrance i Centralnego Informatorium Statystycznego GUS.

To stworzy system „jednego informacyjno-bibliotecznego okienka” dla użytkownika online, poszerzy niewybrane możliwości wyszukiwawcze naszych użytkowników, ułatwi im i przyspieszy pozyskiwanie informacji statystycznych dostępnych w zbiorach wszystkich jednostek organizacyjnych statystyki publicznej.

System „Biblioteka” działający w oparciu o technologię php oraz bazę danych MySQL jest już od roku eksploatowany przez urzędy statystyczne jako w pełni funkcjonalny. Obecnie trwają prace nad dostosowaniem systemu do wymogów portalu informacyjnego Głównego Urzędu Statystycznego. W systemie „Biblioteka” zgromadzono dotąd dane z kilku województw (ponad 54.000 rekordów bibliograficznych). Bazę danych „Biblioteka” można przeglądać pod adresem: <http://10.17.0.4/walb/biblioteka/index.php>. Aby zapoznać się z obecną wersją systemu „Biblioteka” należy korzystać z konta umożliwiającego przeglądanie danych po zalogowaniu:

Login: gość

Hasło: gus

Szczegółowe informacje o księgozbiorze użytkownik może wyświetlić na ekranie bądź wydrukować w postaci prostego raportu. Opcja „Przeglądanie zasobów” umożliwia uzyskanie informacji o księgozbiorach wszystkich urzędów i jednostek, które zasiły bazę Biblioteka swoimi danymi.

Departament Informacji GUS uruchomi do końca 2008 r. wspólnie z Urzędem Statystycznym we Wrocławiu i we współpracy z COIS system „Biblioteka”, który umożliwi użytkownikom Portalu Informacyjnego GUS

wyszukiwanie informacji o księgozbiorach 16 urzędów statystycznych i oddziałów US, Centrum Statystyki Edukacji w Jachrance oraz Centralnego Informatorium Statystycznego jednocześnie.

Nadrzędnym i wspólnym celem zarówno dla GUS, informatoriów w US-ach i CES oraz CBS powinno stać się podejmowanie wspólnie koordynowanych przedsięwzięć celem tworzenia i doskonalenia zintegrowanego systemu informacji statystycznej, który udostępnia wszystkim zainteresowanym podmiotom indywidualnym i instytucjonalnym jak najbogatszej, rzetelnej, wysokiej jakości informacji statystycznej w sposób ograniczony jedynie względami poufności danych i bezpieczeństwa państwa. Aby skutecznie zaspokajać rosnące potrzeby informacyjne społeczeństwa, należy m.in. badać te potrzeby prowadząc monitoring użytkowników, szeroko informować o zmianach prawnych, organizacyjnych i technologicznych wpływających na ostateczny produkt badań statystycznych, tworzyć i ujednociać oraz nieustannie rozwijać i wzbogacać słowniki pojęć statystycznych.

CBS dlatego też prowadzi prace ciągle nad udoskonalaniem katalogu bibliotecznego, nad prawidłową indeksacją dokumentów i tworzeniem oraz rozwijaniem istniejących kartotek tematycznych katalogu, zwłaszcza kartoteki słów kluczowych, co ma w efekcie pomóc w zbudowaniu teaurusu statystycznego. Systematycznie pracujemy także nad edukacją statystyczną odbiorców danych. Biblioteka od 40 lat organizuje Ogólnopolski Konkurs Statystyczny dla młodzieży szkół średnich, prowadzi wykłady, prelekcje, organizuje wystawy ze swoich zbiorów oraz opracowuje informatory biblioteczne i bibliografie.

Centralna Biblioteka Statystyczna zamierza w najbliższym czasie poszerzyć funkcje katalogu OPAC, prowadzonego w zintegrowanym systemie bibliotecznym ALEPH 500 (wersja 16.2) poprzez:

- przyporządkowanie do opisów bibliograficznych dokumentów kartograficznych i cimeliów cyfrowych wersji tych publikacji,
- wdrożenie nowej wersji oprogramowania komputerowego, która poszerzy zakres usług dla użytkowników m.in. w zakresie internetowego zamawiania wypożyczeń i założenia automatycznych kont czytelniczych.

W bieżącym roku zmodernizowana została też strona główna CBS w internecie pod kątem potrzeb użytkowników. Wprowadzono tzw. ekspresową informację o zasobie (koszyk nowości wydawniczych) prowadzoną w katalogu OPAC w systemie ALEPH, rozszerzono znacznie informacje dostępne na stronie www Biblioteki dotyczące zasobów, historii CBS, a także regulaminów i świadczonych przez nią usług.

Centralna Biblioteka Statystyczna rozwinięta też współpracę w sieciach rozległych w oparciu o system ALEPH w wersji 16.00, która umożliwi utrzymywanie wspólnego katalogu przez wiele niezależnie zarządzanych bibliotek bez żadnych dodatkowych mechanizmów.

W najbliższych latach zostanie dokonana implementacja wyższej wersji systemu ALEPH 500 do Biblioteki, co umożliwi użytkownikom jeszcze szersze wyszukiwanie zbiorów przez internet. Priorytetem CBS jest bowiem budowa biblioteki wirtualnej przyjaznej dla użytkownika. Chcemy wyjść z systemu bibliotecznego do systemu informacyjnego poprzez utworzenie nowej biblioteki w świecie generacji internetowej, tak aby cyfrowe zapisy produkowane w CBS były dostępne nie tylko ze strony domowej, ale z wielu naukowych przeszukiwarek.

Rozbudowane będzie lektorium informatyczne i poszerzy się zakres udostępniania zbiorów elektronicznych i baz online w oparciu o technologię modułów opracowanych w ostatnim czasie przez Ex Libris.

Rozwinięta zostanie współpraca CBS z bibliotekami ekonomicznymi i specjalistycznymi naukowymi w Polsce i za granicą (takich ośrodków jest w kraju i poza nim prawie 150) oraz z Międzynarodową Grupą Użytkowników Ex Librisu (IGeLU) z siedzibą w Sienie, Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich, Polskim To-

warzystwem Informacji Naukowej i ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą prowadzącymi badania bibliologiczne i w zakresie informacji naukowej.

Działania rozszerzające funkcje informacyjne Biblioteki, zarówno w oparciu o system ALEPH, jak i system BIBLIOTEKA w pozostałych jednostkach statystyki publicznej, powinny ułatwić naszym użytkownikom korzystanie z informacji statystycznej, bibliotecznej i bibliograficznej. Misją CBS – we współpracy z CIS, informatoriami 16 Urzędów Statystycznych i CES w Jachrance jest bowiem zapewnienie i promowanie dostępu do źródeł informacji, osiągnięć naukowych i rozwiązań praktycznych w dziedzinie statystyki, demografii i nauk pokrewnych.

Przyszłość naszej placówki i systemu udostępniania informacji w ogóle to centrum hybrydowe, łączące harmonijnie elementy biblioteki elektronicznej i tradycyjnej, w myśl zasad uczącej się organizacji, rozbudowa funkcji centrum informacyjnego statystyki publicznej, w którym dbałość o zaspokojenie potrzeb naszych użytkowników będzie się opierać na wykorzystaniu najnowocześniejszych form i metod przekazu wiedzy i informacji.

Wprowadzana obecnie systemowa automatyzacja prac bibliotecznych w sposób oczywisty podniesie jakość usług informacyjnych i rozszerzy zakres oferowanej informacji przez wszystkie jednostki statystyki publicznej.

Biblioteka jest już od kilku lat miejscem implementacji technologii komputerowych. Na początku zautomatyzowaliśmy katalogi biblioteczne, obieg dokumentów w bibliotece, włączyliśmy CBS do internetu i do sieci bibliotek pracujących w zautomatyzowanych programach bibliotecznych (ALEPH, VTLS, VIRTUA). Następnie zaczęliśmy prowadzić digitalizację: katalogów i zbiorów. W latach 2004–2007 zeskanowano w CBS przede wszystkim najcenniejsze 19. i 20. wieczne cimenta statystyczno-ekonomiczne ze zbiorów CBS oraz część najcenniejszych zbiorów kartograficznych. W ostatnich dwóch latach CBS zdigitalizowała również tradycyjny, alfabetyczny katalog kartkowy Biblioteki obejmujący zbiory z lat 1918–1997 oraz bazę wydawnictw wewnętrznych GUS z lat 1950–1988. Dzięki tej operacji Biblioteka udostępnia cały katalog tradycyjny i OPAC online (<http://statlibr.stat.gov.pl>) co znacznie ułatwiło pracę naszym użytkownikom.

W najbliższych latach będzie szerzej niż dotychczas, uczestniczyć we wdrażaniu projektu „Europejskiej Biblioteki Cyfrowej”, digitalizować najcenniejsze, liczące ok. 3 000 woluminów zbiory 19.-wieczne i z początku 20 wieku z zakresu statystyki i demografii, które mają charakter unikalny i znajdują się częstokroć jedynie w naszych zbiorach. Głównym zadaniem Biblioteki na najbliższe lata jest stworzenie zeń nowoczesnego centrum biblioteczno-informacyjnego, uczestniczącego w krajowym i międzynarodowym systemie wymiany informacji. Centralna Biblioteka Statystyczna musi stanowić sprawnie funkcjonujące zaplecze dla szerokiego kręgu odbiorców bieżącej i historycznej informacji statystycznej, ściśle współpracując z Departamentem Informacji, w tym zwłaszcza z Centralnym Informatorium Statystycznym Głównego Urzędu Statystycznego.

Nowe technologie informacyjne mają być wprowadzane nie po to, aby zanikało czytelnictwo tradycyjnej książki, ale po to by szybciej i efektywniej każdy użytkownik – na miejscu w czytelni, w lektorium informatycznym lub online mógł uzyskać interesujący go zbiór informacji statystycznych, demograficznych i pochodnych, będący w zasobach naszej biblioteki, bibliotek pozostałych jednostek organizacyjnych statystyki publicznej lub grupy bibliotek współpracujących z nami bez względu na formę: tradycyjną czy elektroniczną.

Budowa społeczeństwa informacyjnego opartego na wiedzy jest celem, misją i najważniejszym wyzwaniem określającym przyszłość pracy Centralnej Biblioteki Statystycznej na najbliższe lata.

Wykorzystane źródła i opracowania

- Drzewiecki, M.; M. Majewska (2005). Biblioteka w społeczeństwie informacyjnym: edukacja – informacja – media – Warszawa: Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej im. Heleny Radlińskiej.
- Łazowska, B. (2005). Modernizacja Centralnej Biblioteki Statystycznej. *Wiadomości Statystyczne* nr 7 s. 88–93.
- Narodowy Program Foresight Polska 2020, dok. elektr. <http://foresight.polska.2020.pl>
- Oleński, J. (2003). *Ekonomika informacji: metody*. Warszawa: PWE, 315 s.
- Oleński, J. (2006). *Infrastruktura informacyjna państwa w globalnej gospodarce*. Warszawa: Uniwersytet Warszawski. Wydział Nauk Ekonomicznych.
- Woźniak-Kacperk, J.; J. Franke, red. (2007). *Biblioteki cyfrowe. Projekty-realizacje-technologie*. Warszawa: SBP.